

AKAHED

AKSARAY AİLE HEKİMLERİ DERNEĞİ

BASIN BÜLTENİ

19.04.2021

Covidle mücadelede bir yılı geride bıraktık...Ama Çok Yorulduk!

Biliyorsunuz ki AKAHED olarak Şubat ayı başında yaptığımız basın açıklamamızda; Mart ayının sonlarında Nisan ayında vaka sayılarında hızlı artışlar olabilir demiştik. Nisan ayı itibarı ile de maalesef vaka sayıları zirveleri görmeye başladı ve her gün artarak devam ediyor, halen ölümler yaşanıyor.

Bir yılı geçkin süredir kamu görevlileri idari izin, esnek çalışma, vardiyalı çalışma vb yöntemlerle korunmaya çalışılıyor. Ama sağlık personelinin olan izinleri de kısıtlanıyor, uygun birimlere esnek çalışma hakkı tanınmıyor. Bu şekilde artan iş yükü ve tükenmişlikle sağlık personelinin nasıl koruyacaksınız. Tüm sağlık personeli çalışanlarımız bu dönemde her türlü özveriyi göstererek görevini en iyi şekilde yapmaya çalışmaktadır. Ancak geldiğimiz noktada acilen bazı tedbirlerin alınması gerekmektedir. Aksi halde yorulmuş, yıpranmış ve enfekte olmuş sağlık çalışanları yanında doluluk nedeniyle kilitlenmiş hastaneler, ihtiyaç duyduğu halde hizmete ulaşamayan bireyler kaçınılmaz olacaktır. Şimdiye kadar sesimizin çıktığı kadar hem yetkililere hem de vatandaşlara salgınla mücadele konusunda önerilerde bulunduk. Bundan sonra da tespit ve önerilerimize devam edeceğiz.

Ülke genelindeki vaka artışlarının sebepleri nelerdir?

Öğretmenler , okul çalışanları, servis görevlileri toplam 2 doz aşılınmadan okulların açılması kararı alındı. Daha İlkokul öğretmenleri aşılınmaya yeni başlandı, ilkokullar kapandı. Ortaöğretim 8 ve 12. Sınıflar açık ama ortaöğretim öğretmenlerinin aşılınmasına daha başlanmadı . Son durum aşılı öğretmen evde, çalışan öğretmen aşısız.

İnsanlar halen maskeyi olması gerektiği şekilde takmıyor, maskeler çenede , burun dışarıda ; mesafe ve hijyen deseniz o da yok. Alışveriş merkezleri açık, genel kurullar,komşu-akraba,hayırlı olsun, başsağlığı ziyaretleri, toplumun büyük bir kesimince halen yapılıyor. Yani istediğiniz kadar yasak koyun, ceza ve denetim olmadığı sürece bu sorun devam edecektir.

Pandeminin başlangıcından bu yana Bilim Kurulu vasıtasıyla alınan kararlarda, 1.basamak sağlık hizmetleri hep göz ardı edildi . Bilim kurulunda maalesef aile hekimi yok, bakanlığa defalarca ilettiğimiz halde halen yok. Asla zamanında harekete geçemeyen; sağlık örgütlerini sürece katmayan; merkezden icazet bekleyen yerel bir pandemi yönetimi mevcut. Sahada ki sorunlar ve çözüm önerileri yerelde hiçbir zaman dinlenilmiyor. Sonuçta sahayı bizim kadar bilmeyen insanlar, saha hakkında karar alıyorlar. Gerek bilim kurulunda gerekse il pandemi kurullarında birinci basamağın layığıyla temsil edilmeyişi nedeniyle birinci basamağın yükü gereksiz yere arttı. Mesela vatandaş hastanede test verdi, sonucunu git aile hekiminden al dediler, test sonucu pozitif çıktı raporunu git aile hekiminden al dediler. Bizim aile sağlığı merkezlerimize yeni doğan bebekler, kanser hastaları gibi vücut direnci düşük bireyler ve yaşlılar geliyor, uyardığımız halde bunlar göz ardı edildi. Sonuçta hastaneyle aile hekimi arasında mekik dokuyan pozitif vakalar yüzünden herkes risk altına girdi.

Filyasyon hizmetlerinde en başından beri gecikme ve aksamalar var. Çünkü personel ve araç sayıları yetersiz, personel artık çok yorgun ve tükenmiş halde, temaslıların karantinaya alınma süreçlerinde aksaklıklar oluyor.

Aşı konusundaki belirsizlikler yüzünden aşılama programı yeterince hızlı ilerlemiyor. Randevu konusunda yaşlılarımız çok zorlanıyor. Birçoğu e- nabız uygulamasını bilmiyor.182 hattına yoğunluktan dolayı ulaşamıyorlar. Vatandaş randevu almak için hala bize geliyor. Aile sağlığı

AKAHED

AKSARAY AİLE HEKİMLERİ DERNEĞİ

merkezlerinin şartlarında rutin işlerimiz devam ettiği için hem gereksiz kalabalığa yol açıyor hem de hastalık bulaş riskini artırıyorlar. Aşı lojistiğinde yaşanan sıkıntılar nedeniyle hem ülke genelinde hem de ilimizde aile hekimleri her gün il aşı deposundan aşı teslim almaya gidiyorlar.

Ayrıca pandemi öncesi dönem dahil sürekli uyardığımız bir tehlikeye yine dikkat çekmek istiyoruz. **Aşı reddi ve tereddüdü.** Son yıllarda Amerika ve İngiltere'den başlayıp global bir kanser gibi tüm dünyaya yayılmaya başlayan aşı karşıtlığı hareketi ülkemizde de ne yazık ki çok sayıda yandaş buluyor. Hiç bir bilimsel kaynağa dayandırılmayan bu harekete karşı tedbir almalıyız. Gelinen noktada, etkilerini ancak yıllar sonra göreceğimiz bu akımın durdurulması **sadece kanuni düzenlemelerle aşıların zorunlu hale getirilmesi** ile mümkün görünmektedir. Aşı karşıtlığı sadece bireyi değil bütün toplum sağlığını tehdit etmektedir. Hem çocukluk çağında ki aşılar hem de herhangi bir bağışıklama düşüşü ve salgın hastalık riski ortaya çıktığında ilgili aşılar zorunlu aşı kapsamına alınmalıdır.

Bilindiği üzere birinci basamak sağlık kurumları koruyucu ve ilk basamak teşhis, tedavi hizmetleri sunmakla görevlidir. Ülke genelinde yaklaşık 3000 ve ilimizde 15 Aile hekimliği birimi yardımcı personel olmadan çalışmaktadır. Sayıca yetersiziz yani. Bebek, çocuk, gebe ,lohusa izlem ve aşılamaları ; okul çocuklarının ve ergenlerin aşılama ve izlemleri ,kadın sağlığı izlemleri, kronik hastalık takipleri , yetişkin aşılamaları, ehliyet-tüfek ve benzeri raporlandırmalar, covid pozitif ve temasluların izlemleri-istirahat raporları , muayene işlemleri ,laboratuar işlemleri vs. üzerimizde fazla ve çeşitli yük var.Mesela Aile hekimliği birimlerinin tamirat, tadilat, bakım, personellerin sigortalandırılması , elektriği , suyu ,interneti ,malzemesi alımı satımı hep bizim işimiz.İçerideki kadar dışarıda da işimiz var yani. Salgının başından beri aile hekimleri işinin gücünün arasında karantina altındaki bireyleri her gün tek tek arıyor. Maalesef dış hastanesi dahil ilimizdeki hastanelerin aktif çalışan poliklinik sayılarını ve bu polikliniklerinin randevu sayılarını azaltması ayrıca randevusuz hasta kabul etmemeleri nedeniyle bir de dış hastalarının yoğunluğu bize yük olarak bindi. Hastaneye gitmekten korkan ve aslında en çok da sıra bulamayan ama Uzman hekimlerce değerlendirilmesi veya ileri tetkik edilmesi gereken tüm hastalar aile hekimliğine başvurdular.Bu durum hem bizlerin fazla yükün altında yorulmasına ,gereksiz riskler almak zorunda kalmasına ve enfekte olmasına neden oldu; hem de hizmete ulaşamayan bireyler için kısa ve uzun vadede hayati olabilecek komplikasyonlara yol açtı.

Elbette bu söylediklerimiz ilk öne çıkanlar, bunları artırmak mümkün, daha önceki basın bültenlerimizde bunları daha ayrıntılı bir şekilde anlattık. Vel hasılı kimsenin sağlık personelinin haberi yok, sağlık personelinin umursayan da yok. Bizlerin hissettiği maalesef budur.

Aile hekimleri tampon gibi kullanılıyor, arada kalan hep aile hekimi oluyor. Buna rağmen en yüksek memnuniyet aile hekimliğinde. Çünkü bizler gerçekten fedakarca çalışıyoruz. Ama artık çok yorulduk, söylemekten de yorulduk, sonuç alamamaktan da yorulduk. Sağlık hizmetlerinin kalitesini yükseltmek istiyorsanız , unutulmaması gereken, hizmeti sunanların memnuniyeti ile hizmeti alanların memnuniyeti arasındaki uçurumun azaltılmasıdır. Acilen Sağlık çalışanlarının hem hayat hem çalışma ortamı kalitesini artırmanız lazım. Bizler özlük haklarımızın geliştirilmesini, geriye giden ücretlerimizin ve hak kayıplarımızın telafı edilmesini, cari ödeneklerimizin artırılmasını birinci basamak sağlık hizmetlerinin hak ettiği yer olan "sağlık sisteminin merkezine" yerleşmesini bekliyor ve talep ediyoruz.

Kamuoyuna duyurulur...

Saygılarımızla

Dr. H. Şenol ATAKAN
Aksaray Aile Hekimleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı